

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Kvalitetsstöd	Version 6	Antal sidor 6
Dokumentägare Jennie Yresjö Handläggare	Fastställare Åsa Dahlström Enhetschef Vårdvalsenheten	Giltig fr.o.m. 2024-01-25	Giltig t.o.m. 2026-01-24

Anvisningar Nödvändig tandvård

Gäller för: Folktandvården Värmland och Privat tandvård

Innehållsförteckning

Nödvändig tandvård (N-Tandvård).....	1
Personkrets	2
Vårdens omfattning.....	2
Kommentarer och förtydliganden	2
Ersättning	3
Regionspecifikt regelverk	3
Garanti.....	4
Förhandsbedömning	4
Begäran om förhandsbedömning ska innehålla	4
Bedömningstandläkare bedömer om:.....	5
Förhandsbedömningens giltighetstid	5
Mobil tandvård	5
Tandvårdsåtgärder utan krav om förhandsbedömning	5
Tandvård med krav om förhandsbedömning inom vårdnivå C3*	5
Narkostandvård	6
Kontaktuppgifter	6

Nödvändig tandvård (N-Tandvård)

Nödvändig tandvård innebär tandvård till samma kostnad som patientavgiften för ett öppenvårdsbesök inom hälso- och sjukvårdens avgiftssystem. Patientavgift betalas för varje besök i tandvården oavsett om debiterbar behandlingsåtgärd utförts eller ej. Avgiften räknas in i sjukvårdens högkostnadsskydd. Region Värmland ersätter vårdgivaren för utförd tandvård med avdrag för patientavgiften.

Besöket skall registreras samma dag av vårdgivaren i FRISK. Observera att personer från och med 85-årsdagen inte skall erlägga någon avgift.

Alla personer som är berättigade till tandvårdsstödet *Nödvändig tandvård* har fått ett intygsbrev. Intyget ska uppvisas vid besök i tandvården som bevis på rätt till förmånen. Tandvårdsintyget är tidsbegränsat och om rätten till *Nödvändig tandvård* upphör förnyas inte intyget.

Personkrets

De personer som har rätt till tandvårdsstödet definieras enligt tandvårdslagen 8a § och är samma personkrets som har rätt till *Uppsökande verksamhet* det vill säga en årlig kostnadsfri munhälsobedömning i hemmet.

Tandvårdsstödet kan beviljas personer som har omfattande vård- och omsorgsinsatser och som

- Kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar för enligt hälso- och sjukvårdslagen.
- Får hälso- och sjukvård i hemmet eller
- Är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård och omsorg.

Även de som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och är beviljade insatser har rätt till tandvårdsstödet.

De personer som har rätt till *Nödvändig tandvård* identifieras av Region Värmland tillsammans med länets kommuner. En förutsättning för att en person ska kunna vara berättigad till tandvårdsstödet är att personen är folkbokförd inom Region Värmland. Vid utflyttning från regionen upphör rätten till tandvårdsstödet direkt.

Om det finns oklarheter om en person omfattas av stödet eller ej kontaktas Vårdvalsenheten Tandvård Särskilda Grupper, för vidare information.

Vårdens omfattning

Förebyggande och regelbunden tandvård skall prioriteras till patienter med rätt till nödvändig tandvård.

Med nödvändig tandvård avses sådan tandvård som i det enskilda fallet påtagligt förbättrar förmågan att äta eller tala. Vid val mellan behandlingar som bedöms ge ett godtagbart resultat av god kvalitet ingår den mest kostnadseffektiva behandlingen i nödvändig tandvård. I nödvändig tandvård ingår inte behandling med fastsittande protetik bakom andra premolaren. Om allmäntillståndet hos patienten inte medger någon mer omfattande behandling ska denna i stället inriktas på att motverka smärta och obehag genom att hålla patienten fri från sjukliga förändringar i munhålan (SFS 1998:1338).

Om prognosen för en behandling är tveksam, genomförs den nödvändiga tandvården i etapper, så att resultatet av de först insatta behandlingsåtgärderna kan utvärderas innan mera omfattande behandlingen genomförs.

Protetisk terapi av utseendemässiga skäl kan i vissa fall beviljas. I enstaka fall kan dentala implantat ingå i nödvändig tandvård.

En kort tandbåge (5:a till 5:a) är förenlig med godtagbar oral funktion. Fast protetik och implantatstödd protetik bakom andra premolaren räknas därför inte som nödvändig tandvård (SFS 1998:1338).

Kommentarer och förtydliganden

Följande punkter ska beaktas vid bedömningen av vad som ingår i nödvändig tandvård*:

- **Nödvändig tandvård utformas enligt de allmänna regler som gäller för övrig tandvård.**
- **Nödvändig tandvård utformas med beaktande av patientens tillstånd och behov.**
- **Nödvändig tandvård syftar till att minska smärta och infektionstillstånd i munnen.** I de fall där patientens allmäntillstånd är sviktande inriktas vårdambitionen på att enbart åtgärda ett akut infektionstillstånd. Vid mindre, symtomfria kroniska infektioner kan det vara motiverat med expektans.
- **Nödvändig tandvård bidrar till att patienten skall kunna tillgodogöra sig födan.**

- **Nödvändig tandvård innebär ofta anpassning.**
Hänsyn tas till att prognosen kan vara försämrad i förhållande till vad som gäller personer utan sjukdom och funktionshinder. Anledningen till den individuellt anpassade vårdnivån anges i journalen genom fastställande av vårdambitionsnivån.
- **Nödvändig tandvård skall ha godtagbar teknisk kvalitet.**
- **Nödvändig tandvård bygger på en långsiktig plan.**

* enligt meddelandeblad från Socialstyrelsen, mars 2004 (tillämpliga delar, som ej upphävts av senare föreskrift)

Ersättning

Ersättning för nödvändig tandvård lämnas endast till vårdgivare ansluten till Försäkringskassan och som till FK lämnar uppgifter till tandhjälsregistret på denna patientgrupp.

Patientavgift betalas vid varje besök för tandvård, oavsett om debiterbar behandlingsåtgärd utförts eller ej. Avgiften räknas in i sjukvårdens högkostnadsskydd.

Besöket skall registreras samma dag av vårdgivaren i FRISK.

Regionspecifikt regelverk

Vid ersättning till vårdgivare för nödvändig tandvård, tillämpas de tandvårdstaxor som regionfullmäktige i Värmland beslutat, både avseende åtgärder och priser.

Åtgärder som anges i förhöjd taxa får användas för patientkategorier som kräver mertid vid behandling.

Tandvård utförd av legitimerad specialist ersätts enligt specialisttandvårdstaxa för N-Tandvård.

Undersöknings åtgärderna 101,111 och 112, ersätts en gång per kalenderår och vårdgivare.

Åtgärd 103, (107, 108) godkänns inte vid byte av behandlare hos samma vårdgivare. Ej heller om skadan är känd, trolig eller kunde förväntats vid basundersökningstillfället. Åtgärden ersätts inte vid lossade provisorier, temporära fyllningar, omgörningar eller lossad temporärt recementerad krona/bro hos samma vårdgivare.

Åtgärd 107 och 108 skall inte användas för kompletterande undersökning om mer än 12 månader förflutit sedan senaste basundersökning. I stället görs ny undersökning och terapiplanen revideras. Åtgärderna kan användas som kompletterande åtgärd till 101 inför bettrehabilitering med omfattande fast protetik eller kombinationsterapi efter förhandsbedömning.

Vid fyllningsterapi ersätts maximalt fyra åtgärder inom 700-serien per patient, vårdgivare och dag utan förhandsbedömning.

Långtidstemporära fyllningar ersätts med åtgärd 301, 302 och 303. Åtgärderna kan inte kombineras för samma patient, vårdgivare och dag. Förhandsbedömning krävs om åtgärd 301-303 sammanlagt ska användas fler än sex gånger per patient, vårdgivare och kalenderår.

Vid **extraktion** av flera tänder i en kvadrant vid samma tillfälle ersätts åtgärd 404 i stället för åtgärd 401/402 i kombination med 2 eller fler 410.

Vid **Narkostandvård** debiteras åtgärderna enligt förhöjdtaxa, ingen extra ersättning för narkosen får debiteras patienten eller regionen.

Ersättning i övrigt utgår enligt de regler som framgår av Förordning om statligt tandvårdsstöd (SFS 2008:193)

Särskilda ersättningsregler gäller vid mobil tandvård och hemtandvård enligt Landstingsbeslut Dnr LK/111498 och Dnr LK/180709 (se mobil tandvård sid 5).

Garanti

Vårdgivaren ska lämna garanti för utförd vård enligt följande:

- Avtagbar protetik 1 år
- Apnébetskenor 1 år
- Fast protetik 3 år
- Implantat 3 år
- Fyllningsterapi 1 år

Garantiåtagande innebär att fyllning eller konstruktion skall fungera under garantiperioden och att ersättning inte lämnas för omgöring inom ovan nämnda tidsgränser.

Vårdgivaren kan inte i något fall fransäga sig garantiåtagande enligt ovan.

Garanti gäller även om orsaken är "biologisk", som exempelvis karies eller infektion.

Datum för om garanti gäller är det datum då skadan eller felet har upptäckts/anmälts av patient, vårdpersonal eller anhörig.

Om extraktion av behandlad tand blir nödvändig inom garantitiden för krona, fyllning eller tand som är stöd/fäste för partiell protes utgår ingen ersättning.

Undantag kan göras i särskilda fall efter förhandsbedömning.

Förhandsbedömning

Begäran om förhandsbedömning ska lämnas av de behandlare som ska utföra vården enligt behandlingsplanen. Svar på förhandsbedömningen skall vara behandlaren tillhanda inom 4-6 veckor från det datum då prövningen mottagits.

Vid behov av eller begäran om komplettering med dokumentation meddelas detta. Kompletteringen skall ha inkommit inom sex månader. Därefter avslås förhandsbedömningen.

Förhandsbedömning av vården ska göras vid följande tillfällen när:

- behandlingskosten överstiger 20 000 kronor per kalenderår.
- fast eller avtagbar protetik skall utföras, oavsett kostnaden för protetisk behandling
 - förhandsbedömning behöver ej göras vid rebaseringar eller proteslagningar av avtagbar protetik (åtgärder 831-836).
- behandlingsåtgärderna för sjukdomsförebyggande (200-serien) och sjukdomsbehandlande åtgärder överstiger 12 valfria åtgärder av 311, 312, 321, 341 eller 6 åtgärd 342.1 debiterade vid 6 besök under en 12-månadersperiod.
- åtgärderna 0011, 342.2 och 343 debiteras
- åtgärderna 101, 111 eller 112 debiteras samtidigt som åtgärd 107
- åtgärd 103 används fler än 3 gånger per kalenderår hos samma vårdgivare.
- åtgärd 108 används.
- vid fler än fyra åtgärder inom 700-serien under samma dag

Begäran om förhandsbedömning ska innehålla

- Anamnes och status
- Egenvård
- Vårdambitionsnivå

- Röntgenbilder samlat i ett bildkort, HS vid omfattande terapi och fast protetik.
- Planerad kausalbehandling mot karies och parodontit
- Föreslagen behandling: reparativ- och förebyggande vård för kommande behandlingsperiod
- Motivering till den föreslagna behandlingen
- Prognosbedömning
- Kopia av inkommen remiss i förekommande fall

Bedömningstandläkare bedömer om:

- Patienten har rätt till särskilt tandvårdsstöd
- Vården omfattas av regelverket för särskilt tandvårdsstöd
- Den föreslagna vården är lämplig med hänsyn till patientens hälsa och behov

Kompletteringar på begäran av Tandvård särskilda grupper ska göras inom två månader efter begäran.

Förhandsbedömningens giltighetstid

Behandling enligt godkänd förhandsbedömning av bastandvård och/eller protetisk rehabilitering skall vara avslutad inom 12 månader efter beslutsdatum om inte Tandvård för särskilda grupper, Region Värmland meddelats fördröjning och godkänt längre behandlingstid.

Mobil tandvård

Landstingsstyrelsens beslut LK/111 498 med förtydligande 2012-01-24/25: tillämpningarna har uppdaterats med hänsyn till förändringar i HSLF-FS t.o.m. 2019:9.

För ersättning enligt det särskilda tandvårdsstödet vid mobil tandvård, utförd som hemtandvård i personens bostad, gäller vid vårdnivå C3* följande:

Tandvårdsåtgärder utan krav om förhandsbedömning

Åtgärd 101, 111, 112 ersätts en gång per 12-månadersperiod och inkluderar hälsoinformation och rekommendationer om egenvård. Röntgenbilder kan i särskilda fall ersättas av foto – motiveras i journal.

Åtgärd 103.1 ersätts högst 2 ggr per 12-månadersperiod.

Vid utförande av sjukdomsförebyggande och sjukdomsbehandlande åtgärder ersätts 1-2 av åtgärderna 201 och 205-208, 311 312, 321, 341 per behandlingstillfälle sex gånger per år.

För ersättning enligt åtgärderna 201, 311.1 och 312 skall i journal anges namngiven omsorgspersonal eller anhörig som mottagit information och instruktion.

Vid kirurgisk behandling lämnas ersättning för åtgärderna 401 och/eller 403.

Vid permanent enyts- eller flerytsfyllning lämnas ersättning motsvarande åtgärd 701 eller 704. Utförs flerytsfyllning skall samtliga fyllda ytor införas i daganteckning om utförd behandling.

Garanti 1 år gäller för permanent fyllningsterapi.

Temporära fyllningar ersätts enligt åtgärd 301 för 1–2 fyllningar och åtgärd 303 för 3 eller flera fyllningar.

Vid reparation av avtagbar protetik lämnas ersättning för åtgärderna 831–837.

Tandvård med krav om förhandsbedömning inom vårdnivå C3*

Övriga åtgärder eller åtgärds kombinationer inom Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets senaste föreskrift ska förhandsprövas.

*Vårdnivå C3 innebär enklare mobil tandvårdsutrustning som används bedside.

Vale av vårdmodell ska motiveras och det ska tydligt framgå varför terapi inte utförs med fullständig tandvårdsutrustning. Patientsäkerheten skall särskilt beaktas.

Narkostandvård

Ersätts med förhöjd tandvårdstaxa

Åtgärderna 101 + 103.1 ersätts

Åtgärd 362 x 2 och 0131 ersätts inte

Vid extraktion av flera tänder i en kvadrant ersätts åtgärd 404 i stället för åtgärd 401/402 i kombination med 2 eller fler 410.

Efterhandsprovningar accepteras i samband med narkostandvård.

Kontaktuppgifter

Region Värmland

Vårdvalsenheten

Tandvård särskilda grupper

651 82 Karlstad

regionalt.tandvardsstod@regionvarmland.se

Tel: 010-831 43 71

Dokumentet är utarbetat av: Jennie Yresjö, , Tandvård särskilda grupper